

RESURSE DE INFORMARE ÎN PROCESUL DE STUDII ȘI CERCETARE: REPERE ÎN DOMENIUL ARTELOR

INFORMATIONAL RESOURCES IN THE PROCESS OF STUDYING AND RESEARCH: FINE ARTS LANDMARKS

RODICA AVASILOAIE,

lector universitar,

Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

Articolul reprezintă o încercare sumară de a reda unele aspecte privind resursele informaționale din domeniul artelor. Propunem pentru utilizatorii interesați diverse tipuri de resurse informaționale în mediul tradițional și electronic. Rolul bibliotecii universitare în dezvoltarea infrastructurii informaționale este reflectat ca un suport important în procesul de studii și cercetare. „Newsletters”, liste de discuții/distribuții profesionale, reviste magazine și reviste online sunt resurse new media relevante pentru domeniul artelor și contribuie la diversificarea și actualizarea acestora. Ne propunem să tratăm atât resurse informaționale din Republica Moldova, cât și resurse externe.

Cuvinte-cheie: resurse informaționale, arte, biblioteci universitare, new media

The article tries to summarize some aspects about the informational resources in the domain of Fine Arts. We propose, for interested users, various types of informational resources in both traditional and electronic formats. The role of university libraries in the development of informational infrastructure is shown as a strong support in the process of studying and research. Newsletters, mailing lists, (online) magazines are relevant new media resources for the Fine Arts domain, contributing to their diversification and updating. The article contains information resources from the inside and outside of the Republic of Moldova.

Keywords: informational resources, Fine Arts, University Libraries, New media

Omul dorește să știe tot ce se poate ști; deci să cercetăm, să căutăm, să aflăm, să știm.

Dimitrie Cantemir

Cunoașterea și dezvoltarea *resurselor informaționale* în domeniul *artelor* este un proces complex, de actualitate, cu impact asupra performanței procesului de studii și cercetare. Activitatea de inovare, dezvoltare, cercetare și de creație artistică se realizează în scopul producerii de cunoaștere și al formării profesionale a specialiștilor de înaltă calificare [1].

Idealul educațional al școlii din Republica Moldova constă în formarea personalității cu spirit de inițiativă, capabile de autodezvoltare, care posedă nu numai un sistem de cunoștințe și competențe necesare pentru angajare pe piața muncii, dar și independență de opinie și acțiune, fiind deschisă pentru dialog intercultural în contextul valorilor naționale și universale asumate [1].

Dezvoltarea infrastructurii informaționale, generarea, difuzarea și utilizarea cunoștințelor în cadrul unui sistem eficient de cercetare, accesul la informații, parteneriatele în domeniul cercetării sunt reflectate în multe documente internaționale și în politicile educaționale europene, precum Cartea Verde privind Spațiul European de Cercetare [2], Strategia „Europa 2020” ș. a.

Strategia „Europa 2020” [3] trebuie să îi permită Uniunii Europene să atingă o creștere inteligentă, prin dezvoltarea cunoștințelor și a inovării, prin investirea a 3% din Produsul Intern Brut în cercetare și dezvoltare.

Obiectivele strategiei „Europa 2020” sunt susținute, de asemenea, de șapte inițiative emblematică la nivel european: Uniunea inovării, Tineretul în mișcare, Agenda digitală pentru Europa, Platforma europeană de combatere a sărăciei, O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, O politică industrială adaptată erei globalizării, Strategia pentru noi competențe și noi locuri de muncă.

Programul „Orizont 2020”, gândit să aducă rezultate care pot produce schimbări concrete în viața oamenilor, este cel mai mare program de cercetare al UE de până acum și unul dintre cele mai mari din lume. Bugetul substanțial al Programului „Orizont 2020” este un beneficiu major pentru cercetarea și inovația europeană [4].

Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020” este orientată spre crearea condițiilor optime prin intervenția minimă a statului, dar cu efect maximum pentru dezvoltarea societății informaționale, concentrându-și eforturile pe trei piloni: infrastructură și acces – îmbunătățirea conectivității și accesului la rețea; conținut digital și servicii electronice – promovarea generării conținutului și serviciilor digitale; capacități și utilizare – consolidarea alfabetizării și competențelor digitale pentru a permite inovarea și a stimula utilizarea.

În procesul de dezvoltare a economiei inovative, capitalul uman este principala forță motrice. Din acest considerent, un efort consistent și de durată trebuie să fie depus pentru ca populația să fie capabilă să genereze idei, să absoarbă noi cunoștințe și să se adapteze la schimbări. În formarea capitalului uman, o importanță majoră va fi atribuită sistemului educațional formal, instruirii la locul de muncă în cadrul companiilor și instruirii pe tot parcursul vieții, inclusiv cu utilizarea intensă a oportunităților și posibilităților oferite de TIC [5].

Generarea cunoștințelor, impactul cunoștințelor, difuziunea cunoștințelor, produsele creative intangibile, bunuri și servicii creative și creativitatea online sunt aspecte incluse pentru evaluarea Strategiei inovaționale a Republicii Moldova pentru perioada 2013-2020: „Inovații pentru competitivitate” [6].

Dezvoltarea contemporană a cunoașterii este consecința organizării superioare a activităților de cercetare. Spațiile infodocumentare sunt amenințate cu sufocarea și căderea în predominanța nesemnificativului, dacă nu vor fi găsite modalități mai eficiente de a opera cu selectivitatea și cu personalizarea și dacă sistemele și structurile nu vor redescoperi și nu vor cultiva cu prudență forme superioare de exigență și elitism intelectual [7].

În acest context, rămân originale capitolele pe care acad. Aurel Avramescu le-a scris „despre condițiile unei informări eficiente, considerațiile privind rentabilitatea și randamentul, nivelul și volumul documentării, schemele despre *Luminarea și clarificarea unei teme la limita cunoașterii actuale*” și despre *Raportul optim dintre nivelul și cantitatea materialului documentar cercetat*. Remarcăm dragostea acestui savant pentru frumos, concretizată și într-o bogată colecție de *artă* care îi poartă numele.

Nu avem un model unic în cercetarea infodocumentară, dar avem o orientare comună și o recunoaștere a importanței acestui domeniu.

Ce valoare are și va avea *biblioteca universitară* în procesul de cercetare în era digitală? Răspunsul nostru la această întrebare ar putea fi următorul: expertiza umană; activarea, dezvoltarea infrastructurii informaționale; conservarea și difuzarea (prezervarea, diseminarea) cunoștințelor pentru generațiile viitoare.

O parte vitală a rolului bibliotecii și a bibliotecarului este de a ține pasul cu schimbările, de a dezvolta și livra o serie de instrumente, produse, servicii și idei care ar răspunde nevoilor informaționale ale comunității academice. Provocările modernizării învățământului superior, facilitățile bibliotecilor pentru educație, cercetare, inovare și dezvoltare sunt subiecte cheie discutate în mediul profesional.

Biblioteca va reuși (deoarece va depune multă muncă de valoare) în cazul în care continuă să fie locul de acces și inovație în ceea ce privește informațiile științifice, modalitatea de a le găsi și a le utiliza. Asigurarea infrastructurii de lucrări științifice a fost misiunea bibliotecii înainte de inventarea tiparului și continuă să fie misiunea bibliotecii într-o lume digitală.

Pentru mediul academic contează calitatea cercetării, iar pentru a o obține e nevoie de resurse de informare relevante și diverse.

Paul N. Courant (*University Librarian and Dean of Libraries*) [8] scrie despre rolul și funcțiile bibliotecilor de cercetare în secolul 21 prin prisma a trei perspective care se combină destul de reușit: cele ale unui fost rector, unui economist și a unui director de bibliotecă. Principiul care unește aceste perspective, cel puțin în opinia dlui Courant, este ideea economică a unui „bun public”. În acest caz e vorba de producția de bunuri și servicii a căror valoare este cel mai bine realizată prin acțiuni colective. Universitățile și toate bibliotecile se încadrează în această categorie.

Caracteristica cheie a bunurilor publice este consumul lor accesibil, ceea ce înseamnă că costul

pentru utilizatori este zero. Strălucirea soarelui, vederea unui munte îndepărtat, accesul la catalogul disponibil pe WorldCat, precum și informațiile, în general, sunt bunuri publice în acest sens. O mare parte din bunurile publice și cele private se referă la cererea și oferta utilizatorilor.

Provocările actuale și viitoare ne obligă/încurajează să realizăm un management eficient și să ne axăm pe trei elemente: misiuni/viziuni, *resurse informaționale/tehnologice/financiare* și oameni/personal/utilizator. Vom reflecta asupra *resurselor informaționale/instrumentelor de informare* în sprijinul procesului de studii și cercetare din domeniul *artelor*.

Exigențele utilizatorilor din acest domeniu derivă din dezvoltarea exponențială a noilor tehnologii, dar și din păstrarea tradițiilor, a respectării unor standarde clasice naționale și universale.

Utilizatorul postmodernist este asociat cu o nouă formă de civilizație postindustrială, cu o nouă paradigmă științifică, cu o economie bazată pe cunoaștere, într-o nouă realitate culturală îmbinată prin diverse stiluri.

Care este oferta instituțiilor infodocumentare pentru noul utilizator?

În prezent, numărul instituțiilor infodocumentare este în creștere, o parte din ele fiind din contextul internațional care oferă resurse multidisciplinare. Instituții precum UNESCO (Comisia Națională UNESCO), Ambasadele, Uniunile de Creație, bibliotecile, arhivele, muzeele, organizațiile concertistice, teatrele, instituțiile de învățământ, de cercetare, Camera Națională a Cărții, editurile, mass-media, ONG-urile oferă multiple resurse pentru dezvoltarea *artelor*.

Iată numele bibliotecilor care dispun de colecții bogate în domeniul *artelor*: Biblioteca Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice (și rețeaua de biblioteci din instituțiile de învățământ de profil), Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Științifică Centrală a AȘM „Andrei Lupan”, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo” din Bălți, Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” – filiala de Arte „Tudor Arghezi”. Documente pe suport tradițional dețin și organizațiile concertistice, cum ar fi Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici”, Sala cu Orgă. În scopul valorificării patrimoniului național scris în domeniul muzicii Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice implementează proiectul *Patrimoniul muzical din Republica Moldova (folclor și creația compositivă): actualizare, sistematizare, digitalizare* selectat în baza concursului de proiecte al Academiei de Științe a Moldovei. În ansamblu, *artele* sunt un domeniu creativ și resursele sale sunt pe măsură.

Conform datelor Camerei Naționale a Cărții, în anul 2015 în Republica Moldova s-au publicat 2700 de cărți. Fenomenelor artistice din Republica Moldova le sunt dedicate un număr mic de cărți. Publicațiile periodice sunt într-un număr infim: **revista Arta** [9], seriile **Arte audiovizuale**, **Arte vizuale** (Institutul Patrimoniului Cultural); **revista Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică** (AMTAP). Revista descrie geneza și evoluția artei naționale, teoria și metodologia curriculumului educațional, studiul culturii și *artelor*; **revista Artă și educație artistică** [10] (Universitatea de Stat „Aleco Russo” din Bălți): teoria și metodologia curriculumului educațional, bazele teoretico-metodologice ale educației, curriculumul de formare a cadrelor didactice; **Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă Akademos** [11] (Academia de Științe a Moldovei).. Este o publicație științifică periodică de profil larg, menită să oglindească fenomenul științific modern și dezvoltarea acestuia, să mediatizeze cercetările fundamentale și aplicative valoroase din diverse domenii, tehnologiile noi și rezultatele științifice de performanță în scopul aplicării lor inovaționale, să abordeze probleme și să elucideze investigațiile ce țin de patrimoniul spiritual material și imaterial, cultură și *arte*.

Putem remarca și alte surse care includ articole din domeniul *artelor*: **ziarele Contrafort** (www.contrafort.md), **Literatura și arta** (www.literaturasiarta.md) și **revista Sud-Est cultural**, o publicație trimestrială de cultură și civilizație care apare din anul 1990 la Chișinău. Revista contribuie la afirmarea creației literare contemporane din Republica Moldova, este conectată la valorile culturale românești actuale și oferă un larg spațiu pentru dezbateri culturale și civice. (www.archive.org/details/sudestcultural01.2015). Au mai existat două periodice: **ART-hoc** și **Atelier**.

O resursă importantă în materie de istorie a *artei* sunt publicațiile editurii „Arc”. **Colecția de**

albume Mari artiști basarabeni ai secolului XX a cuprins mai multe nume: *Eugenia Maleșevschi* (Tudor Stavilă), *Lazăr Dubinovschi* (Vladimir Bulat), *Mihail Grecu* (Ludmila Toma), *Andrei Sârbu* (Constantin I. Ciobanu), *Igor Vieru* (Eleonora Brigalda-Barbas), *Nina Arbore* (Gheorghe Vida), *Valentina Rusu-Ciobanu* (Constantin I. Ciobanu), *August Baillyre* (Tudor Stavilă), *Leonid Grigorașenco* (Irina Calășnicov), *Theodor Kiracoff* (Tudor Stavilă), *Milița Petrașcu* (Ioana Vlasiu), *Alexandru Plămădeală* (Tudor Braga), *Pavel Șilingovshi* (Eleonora Brigalda-Barbas), *Serghei Ciocolov* (Natalia Vasilieva). Albumele conțin un amplu material biografic.

În seria publicațiilor din domeniul artelor plastice amintim **catalogele** unor plasticieni precum: *Elena Bontea*, *Simion Zamșa*, *Tudor Cataraga*, *Dumitru Verdianu*, *Ada Zevin*, *Vlad Bolboceanu*, *Mihai Țăruș* ș.a. Toate publicațiile amintite au texte introductive, acestea fiind în armonie cu aparatul critic și materialul inclus în catalog.

Pentru *arta* contemporană și *noile media* sunt, în bună măsură, acoperitoare publicațiile Centrului de Artă Contemporană din Chișinău – [ksa:k] – art.md.

Din ultimele apariții importante: **albumul de artă O Antologie a picturii moldovenești 1940-2015**, autor Vladimir Bulat [12]. Antologia cuprinde o selecție a pictorilor, nume de referință din diverse generații, a caror *artă* „arată cu prisosință întregul spectru de problematice și motivații ale actului artistic, mai ales, cum s-au dezvoltat și evoluat acestea după al Doilea Război Mondial în spațiul cultural dintre Prut și Nistru”, spune autorul albumului, criticul de artă Vladimir Bulat. Albumul cuprinde, într-o realizare grafică deosebită, o prezentare succintă, dar bogat ilustrată a 18 artiști basarabeni: Moisei Gamburd, Mihai Grecu, Ada Zevin, Igor Vieru, Aurel David, Valentina Rusu-Ciobanu, Andrei Sârbu, Elena Bontea, Sergiu Cuciuc, Mihai Țăruș, Dumităr Peicev, Inessa Țîpin, Anatol Rurac, Alexander Tinei, Roman Tolici, Mark Verlan, Valentina Bobkova, Andrei Gamart (www.artportfolio.ro/o-antologie-a-picturii-moldovenesti-1940-2015-vladimir-bulat/).

Un alt exemplu de resursă care oferă o cercetare a problemelor apariției și constituirii *artei* plastice moderne în spațiul dintre Nistru și Prut este **Arta plastică modernă din Basarabia. 1870-1940**, autor Tudor Stavilă (anul 2000). Analiza se face în contextul proceselor analogice ce au avut loc în România, Rusia, Ucraina și Europa de Vest, fapt ce permite identificarea aspectelor comune și celor specifice culturii plastice basarabene din perioada anilor 1887-1940. Lucrarea conține două capitole, reproduceri, note bibliografice, o listă a ilustrațiilor, index de nume, abrevieri și un rezumat în limba franceză.

Editura „Știința” (www.stiinta.asm.md/personalitati-notorii) vine cu **colecția Personalități notorii** care este, în esență, o galerie a oamenilor iluștri ai Basarabiei. Fiecare volum prezintă câte o personalitate marcantă a vieții științifice și culturale (*Mihail Muntean: o viață în lumea muzicii*, 2013 etc.)

O colecție concepută ca o carte de vizită a comunității științifice din Republica Moldova este **Academica**, care reprezintă sub formă de carte rezultatele de importanță majoră a activității din sfera științei și inovării la nivel național, cercetările fundamentale de actualitate și investigațiile aplicative de performanță. Colecția pune în valoare, de asemenea, moștenirea științifică, culturală și spirituală națională (*Eugen Doga: Compozitor, academician*, 2007 etc.). Volumul *Eugen Doga. Compozitor, academician* este prima lucrare de analiză și sinteză a creației remarcabilului compozitor basarabean care, implicit, face parte acum din elitele culturii muzicale universale.

Editura „Litera” vine cu **colecția Mari compozitori**.

Alte resurse de referință: Enciclopedia universală *Britannica*, *Dictionar de mari muzicieni* – Larousse, dicționarul *Grove Dictionary of Music and Mu-*

sicians (include și articole despre compozitorii din Republica Moldova).

Continuăm cu bibliografiile din domeniul *artelor* retrospective: **Cărțile Moldovei Sovietice**, 6 volume 1921-1985, **Arta Moldovei** (1924-1974), **Arta Moldovei**, v. 1 *Arhitectura și arta plastică* (1975-2005), **Arta Moldovei**, v.2 (1975-2005): *Muzică și Coregrafie* – [13], **Cronica publicațiilor de arte plastice** (din 1973, Camera Națională Cărții), **Cronica publicațiilor de note**, **Teatrul dramatic din Moldova Sovietică** (1917-1960), notografia **Muzica Moldovei Sovietice** (1945-1970), seria de biobibliografii **Compozitorii Moldovei Sovietice**: Ștefan Neaga, Eugen Coca, Alexei Stârcea, Eugen Doga, seria **Compozitorii Moldovei** cu Zlata Tcaci, Gheorghe Neaga, Constantin Rusnac, Doina și Ion Aldea-Teodorovici, seria **Plasticienii Moldovei**: Igor Vieru, Gheorghe Vrabie, Mihai Grecu, Isai Cârmu. Alte biobibliografii: Ghenadie Ciobanu, Tudor Chiriac, Valeriu Herța, Paulina Zavtoni, Serghei Pojar etc.

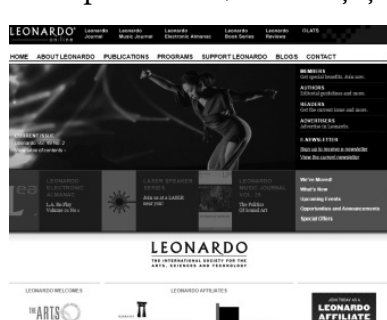
Bibliografii curente ca cele mai importante surse: **Bibliografia Națională a Republicii Moldova**, **Exteriorica**, **Cultura în Moldova** (până în 1992 – Cultură. Artă).

Biobibliografii elaborate de Biblioteca Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice (www.amtap.md/?page=publicatii&lang=1&number=73&p=66): **Veniamin Apostol**, **Gleb Ciaicovschi-Mereșanu (1919-1999)**, **Mihail Muntean**, **Vladimir Axionov**, **Elena Mironenco**. Proiecte editoriale în curs de elaborare: bibliografiile **Mari dramaturgi** și **Publicații muzicologice (1940-2015)**, biobibliografia **Ghenadie Ciobanu**.

Resursele informaționale în domeniul artelor (new media)⁸ le putem clasifica în câteva categorii: „Newsletters”, liste de discuții/distribuții profesionale („listes de diffusion”, „mailing lists”), periodice (magazine și reviste) online etc. Vă propunem o selecție operată din publicațiile în limbile franceză și engleză care cuprinde aceste zone lingvistice (este selectivă). Sursele sunt gratuite, toate dispun de legături („liens”, „links”) care ne ajută să descoperim noi site-uri, noi surse.

Lettres d'information („Newsletters”). Exemple: *FineArt Forum*, *Leonardo Electronic Almanac*, *New media Notes*.

FineArt Forum - FAF – anglofon, (www.fineartforum.eu/index.php) conține informații despre apariții editoriale, manifestări culturale, prezentarea instituțiilor, proiecte etc. Forum-ul dispune din anii '90 de un site asociat, cu informații bogate (are arhivă) și lucrări în „galerie”. FAF acoperă *artele* și noile tehnologii sub aspect artistic, cultural și științific și este o resursă indispensabilă prin varietatea de subiecte și rigoare.

Leonardo Electronic Almanac - LEA – anglofon, (leoalmanac.org) a fost creat în 1993, succede LEN (Leonardo Electronic News), lansat în 1991. LEA este supliment la *Leonardo Music Journal*, oferă eseuri și monografii de analiză critică din domeniul artelor, tehnologii, prezentări (rubrica „Profiles”) ale instituțiilor, festivaluri, creații etc.

Leonardo Digital Review (LDR) propune una din cele mai bune cronici de comptes-rendus de cărți, CD-rom-uri, sites web și publicații periodice. Pe site-ul asociat găsim o galerie și avem acces la arhiva articolelor apărute în revista Leonardo.

LEA este accesat contra plată, are reduceri. Ca și *Leonardo*, este o publicație mai mult universitară.

New media Notes – anglofon, creat în 1996 este o „lettre d'information” și un site – resursă despre și pentru artiști care lucrează cu tehnologii moderne. Ea propune articole, comptes-rendus, interviuri.

Dezvoltarea Web la mijlocul anilor '90 a deschis accesul la noi publicații, cu noi forme: liste de discuții și reviste magazine. Iată unele din ele: **Listes de diffusion** („mailing lists”) – **liste de distribuire** **Rhizome**, **Syndicate**, **Nettime**, **Spectre** – liste internaționale. **Rhizome** este dedicată artei „new media art”. Pune accent pe *arta* din internet. Puncte forte: interviuri, creații online.

Syndicate – anglofon, cu conținut de avize, articole, discuții. Pe site propun arhiva, baza de date a

instituțiilor, legături (link-uri) pentru cercetare din întreaga lume. Include aspecte artistice, culturale, dar mai abordează și domeniul politic, social. Lista ajută la colaborarea între Vest și Est. În 2001 s-a creat o nouă listă SPECTRE: www.coredump.buug.de/cgi-bin/mailman/listinfo/spectre.

Site-ul *Nettime* (anglofon, francofon, néerlandofon) are un design modest, este un instrument de lucru și schimb de idei. Lista francofonă este creată în 1999: www.ada.eu.org/cgi-bin/mailman/listinfo/nettime-fr. Tehnica listei permite analize, comentarii, intervenții, conținând categorii distincte: artiști, critici, cititori. Toate aceste liste vin direct pe e-mail (abonare la curier electronic).

O altă categorie de *new media* sunt **Revues/Magazines en ligne**: *Synesthésie*, *Le magazine du CIAC*, *Archée*, *Chair et Métal (Flesh & Metal)*, *Switch*. Spre deosebire de liste, periodicele trebuie accesate pe site-urile respective. Pentru prima oară, discursurile critice și teoretice sunt însoțite de lucrările vizate. Revistele magazin în domeniul *artelor* inserează și reviste literare franceze, poezii. Revista de *arte* devine un obiect al creației. Toate aceste publicații exprimă noțiunea de colecții, arhive și acces la informații, cuprinzând website-uri, articole, informații, lucrări etc. Ele sunt arhivate în baze de date, care pot fi consultate prin cuvinte cheie, numere.

Synesthésie – francofon (France) a fost creat în 1995 și include articole însoțite de operă, agenda manifestărilor din Franța și din lume. *Synesthésie* poate fi definit ca revistă magazin de „artă contemporană online”, făcând clar că arta și *new media* sunt mână la mână. Agenda e foarte bine realizată. Interfața e realizată de artistul Claude Closky. Multiplele ferestre mici în culori vii se deschid pe ecran, purtând fiecare titlul unei rubrici.

Le magazine du CIAC (Centre International d'Art Contemporain de Montréal) – francophone & anglophone (Québec) ciac.ca

Această revistă magazin conține articole, interviuri, lucrări, comptes-rendus, legături, arhiva și este un exemplu de calitate în domeniul *artelor*. Informațiile sunt profunde și riguroase. Legăturile (link-urile) sunt bine realizate și interesante. *Archée* – francofon (Québec) se prezintă ca o revistă de *arte* online. Este consacrată ciberartei (*artă* interactivă) și culturii cibernetice (cultură artistică din spațiu cibernetice). Aici găsim articole teoretice, eseuri, analiza operelor online, interviuri, de asemenea informații despre manifestări, interacțiuni și prezentări de instituții.

Chair et Métal (Flesh and Metal) – francofon și anglofon. Publicația provoacă discuții despre teme și forme de sensibilitate umană în era tehnoculturii. Este un spațiu pentru reflecții și creație. Propune texte și opere. *Chair & Métal* face parte din categoria revistă creativă. E în culori alb-negru care amintesc de o revistă literară.

Switch – anglofon. *Switch* est le Media Art Journal este o revistă de *arte* și *new media* a Universității San José din California. Aici găsim eseuri, texte, opere, comptes-rendus și calendare. Articolele acoperă diverse tematici. *Switch* este o revistă analitică, de critică și de cercetare, mai mult pentru reflecții decât creație. Design-ul general e simplu și clar. Fiecare număr face obiectul unui concept specific, experimental. Pentru revistă, discuțiile despre *artă* vin din interior, încorporând și opere.

Telepolis – germanofon și anglofon. *Telepolis* are o rubrică cu Net Art și are un caracter socio-politic. Conține articole și opere. O revistă magazin de cultură cibernetice este *Wired online*.

Artbyte online – magazinul culturii numerice. Este axat mai mult pe design, publicitate și marketing. Predomină informația americană. Site-ul agora-gallery.com oferă acces la galeria de *arte*. artbook-magazine.com/fr – *Art book magazine* este o librărie online. Unele cărți sunt gratuite. latribunedelart.com – Patrimoniul cultural, artă occidentală.

Site-ul calindex.eu reprezintă un indice gratuit de reviste cinema, adresa web spectresducinema.org este o revistă gratuită, iar site-ul nyarc.org este un consorțiu între muzeele din New York. De asemenea, putem

identifica blogurile artiștilor: blogsearch.google.com Accesul la resursele informaționale științifice este asigurat prin diverse forme și servicii noi realizate de biblioteci. Ca exemplu – crearea repozitoriilor instituționale, colecțiilor de documente digitale. De remarcat importanța Accesului Deschis pentru comunitatea academică. Inițiativa Accesului Deschis declară principiile de bază pentru noi oportunități de acces ale oamenilor de știință la ediții electronice, asigurând recenzarea, conservarea, arhivarea publicațiilor științifice, respectarea drepturilor de autor și, în același timp, accesul larg și gratuit la publicațiile autorilor [14, p.66].

Continuăm șirul resurselor indispensabile pentru procesul de studii și cercetare cu bazele de date internaționale cu text integral. De exemplu: **Cambridge University Press** publică în prezent peste 330 de reviste academice peer-review și peste 500.000 de articole. Conținând ultimele cercetări dintr-o largă gamă de subiecte, revistele editurii Cambridge sunt accesibile în întreaga lume în format print și online. Cambridge publică, pe lângă revistele proprii, și reviste în colaborare cu peste 100 de societăți profesionale și academice pentru a asigura succesul optim al fiecărei publicații. De asemenea, include colecția de cărți în format electronic ce poartă denumirea **Cambridge Companions to Music**.

Platforma Oxford Journals oferă acces cu text integral la reviste științifice de cercetare străine în format online, fără alt suport magnetic sau pe hârtie. Este oferită de una dintre cele mai mari edituri universitare din lume, o editură motivată de calitatea publicațiilor sale (oferă, mai nou, acces la colecții de cărți din domeniul muzicii). Biblioteca și bibliotecarul participă la crearea *resurselor informaționale* proprii, selectează și oferă acces la diverse resurse la nivel local, național și internațional. Prin cultura informației, instruirea bibliotecarului și a utilizatorului vom asigura accesul integral la aceste resurse.

Viitorul bibliotecii și a cercetării depinde de eficacitatea de a furniza și accesa *resursele informaționale*. Pentru o muncă academică excelentă trebuie să cunoaștem, să valorificăm și să analizăm aceste *resurse informaționale* atât pe suport tradițional, cât și pe cel electronic.

Referințe bibliografice

1. *Codul Educației al Republicii Moldova* [online]. 2014 [accesat 5 apr. 2016]. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/355156/>
2. The European Research Area: New Perspectives: Green paper [online]. **In:** *Eur-Lex: Access to European Union law*. 2008 [accesat 5 apr. 2016]. Disponibil: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=URISERV%3Ai23037>
3. Europa 2020: strategia Uniunii Europene pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică [online]. **In:** *Eur-Lex: Access to European Union law*. 2014 [accesat 21 aug. 2016]. Disponibil: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=uriserv:em0028>
4. Horizon 2020 [online]. **In:** *European Commission: Research & Innovation* : participant portal. [accesat 11 apr. 2016]. Disponibil: <https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/index.html>
5. *Hotărâre nr. 857 din 31.10.2013 cu privire la Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”* [online]. 2013 [accesat 25 iun. 2016]. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/350246/>
6. *Hotărâre nr.952 din 27.11.2013 cu privire la aprobarea Strategiei inovaționale a Republicii Moldova pentru perioada 2013-2020 „Inovații pentru competitivitate”* [online]. 2013 [accesat 21 mai 2016]. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=350541>
7. STOICA, Ion. *Numai cercetarea salvează*. [online]. 2002 [accesat 11 mai 2016]. Disponibil: <http://www.lisr.ro/6-stoica.pdf>
8. COURANT, P. N. The future of the library in the research university [online]. **In:** *Council on library and information resources*. [accesat 27 aug. 2016]. Disponibil: <http://www.clir.org/pubs/reports/pub142/courant.html>
9. Arta [online]. **In:** *Instrumentul Bibliometric Național*. [accesat 11 febr. 2016]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_revista/83
10. Artă și educație artistică [online]. **In:** *Instrumentul Bibliometric Național*. [accesat 11 febr. 2016]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_revista/57
11. Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă „Akademos” [online]. **In:** *Instrumentul Bibliometric Național*. [accesat 11 febr. 2016]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_revista/18
12. O Antologie a picturii moldovenești 1940-2015, Vladimir Bulat [online]. **In:** *Art portfolio* [accesat 11 febr. 2016]. Disponibil: <http://artportfolio.ro/o-antologie-a-picturii-moldovenesti-1940-2015-vladimir-bulat>
13. *Arta Moldovei, 1975–2005 : bibliografie* [online]. Vol. 2. Chișinău: AȘM, 2013 [accesat 12 mar. 2016]. Disponibil: http://bsclupan.asm.md/src/userfiles/src/bibliografii/arta%20moldovei%20bibliografie%20vol_2.pdf
14. ȚURCAN, Nelly. *Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație*. Chișinău: CEP USM, 2012, p. 66. ISBN 978-9975-71-253-8.